

Bu makale şurada yayımlanmıştır: (<https://www.iyikitap.net/2020/10/28/basarili-bir-cizgi-roman-uyarlamasi-baskervillelerin-kopeci/>)

Başarılı bir çizgi roman uyarlaması: Baskerville’lerin Köpeği

- SEVAL ŞAHİN
- 28 EKİM 2020
- ÇİZGİ ROMAN, SAYI 128 - KASIM 2020, SEVAL ŞAHİN, VİTRİNDEKİLER
- 0

Bir klasiği kısaltarak başka bir türe uyarlamak, dahası buna bir de çizgiler eklemek pek de kolay bir iş değil. Buradaki önemli nokta, özellikle de genç okurlar için bu yapıyorsa, klasik eserin temel unsurlarını korumak.

Yazan: Seval Şahin

Sir Arthur Conan Doyle, dünyanın en meşhur dedektifi Sherlock Holmes’un yaratıcısı. İlk Holmes öyküsü 1887 yılında yayımlanır. Ardından meşhur Strand dergisinde 1889’dan itibaren Holmes hikâyeleri yayımlanmaya devam eder ve hikâyeler çok büyük bir ilgi görür. Öyle ki Doyle, 1893’te Son Vaka’da dedektifi öldürür ama bundan dolayı, sonrasında bir türlü rahat edemez. Holmes’un geri dönmesi konusundaki ısrarlı okurlar, yayıncılar sonunda başarılı olurlar ve 1903’te Boş Ev hikâyesiyle Holmes geri döner. Ancak Doyle, bu hikâyeden önce 1901 yılında, Baskerville’lerin Köpeği’nin ilk bölümünü yayımlar. Doyle her ne kadar bu hikâyenin Holmes’un ölümünden önce yazıldığını söylese de pek kimseleri ikna edemez ve bu, okurların ve yayıncıların Holmes’un geri dönmesi konusundaki ısrarlarını da artırır.

20. yüzyılın hemen başında yayımlanan Baskerville’lerin Köpeği, en meşhur Holmes hikâyelerindedir. Taşrada gizemli ve fantastik bir olay örgüsü içinde gelişen hikâyede, doğa üstü ile bilimin, gözlem ile körükörüne inancın sorgulandığı bir atmosfer oluşturulmuştur. Eser, pek çok kez sinema ve televizyona da uyarlanmıştır. Burada bahsedeceğimiz uyarlama ise, Russell Punter ve Andrea da Rold tarafından yapılan çizgi roman uyarlaması.

Russell Punter, çocuklar için klasik roman uyarlamaları yapan bir grafik tasarımcısı ve yazar. Andrea da Rold ise meşhur Geronimo Stilton’un kapaklarının çizeri. Bu ikilinin yarattığı çizgi roman Baskerville’lerin Köpeği, eserin orijinalinin atmosferini yaratmakta

son derece başarılı. Çizgi ve kelimelerle eserin orijinalinden yola çıkarak hazırlanan bu versiyonda, hikâyedeki temel unsurların hepsi kullanılmış. Peki nedir bu temel unsurlar?

Öncelikle Baskerville'lerin Köpeği'nde taşraya gönderilen Dr. Watson'un tüm gözlemlerini Holmes'e iletmesi, çizgi romanda da olay örgüsünü kuran temel unsur olarak kullanılmış. Çünkü bu şekilde, hem gözümüzün önünde gerçekleşen bir olay örgüsü hem de bu olay örgüsünü başka birine aktaran ve hâlihazırda Holmes'ün maceralarını da yazan bir yazar olarak Dr. Watson var. Bu tarz ile hikâye aslında bize iki farklı boyuttan anlatılmaktadır. İlki eserin anlatıcısının diğeri ise eserin içindeki bir kahramanın bir diğerkahramana aktarımı. Bu da hikâyeye iki katmanlı bir anlatım sağlamaktadır. Nitekim bu iki katman, tüm hikâyeye hakim olan diğersunurları da beraberinde getirir. Konağında bir gece korkudan ölen/öldürülen Charles Baskerville'in evindeki resimlere daha yakından bakmak ile her gün görülen bir kişi arasındaki ilişki de bu iki katmanlılığı destekler unsurlardandır. Aynı şekilde gördüğümüz ve tanıdığımızı sandığımız diğersunurlarının ardında çok daha başka, bilmediğimiz hayat hikâyelerini öğrenmemiz de bununla ilişkilidir.

Hikâyedeki muamma unsurunu sağlayan konağın etrafında neler olacağına dair şüpheler, tüm kişilere dağılmıştır. Bu sebeple kişilerin görünen kadar görünmeyen yüzlerine dair soru işaretleri her zaman öne çıkar. Kişilerin bu hâli ve kurguda bu şekilde bir rol edinmeleri, çizgi romanda da başarılı bir şekilde sergilenmiştir.

Baskerville ailesine musallat olduğu düşünülen bir uğursuz köpek şeklindeki canavarın, olağanüstü bir varlık mı yoksa uydurma bir efsane mi olduğu konusu, eser boyunca üzerinde durulan temel noktadır. Bu da çizgi romanın temel noktalarından biri olarak okura sunulmuş.

Bir klasiği kısaltarak başka bir türe uyarlamak, dahası buna bir de çizgiler eklemek pek de kolay bir iş değil. Buradaki önemli nokta, özellikle de genç okurlar için bu yapılıyorsa, klasik eserin temel unsurlarını korumak. Bu temel unsurlar, eserin olay örgüsündeki önemli düğüm noktalarını gözden kaçırmamak, eserdeki kişilerin ayırt edici özelliklerini göstermek, olay örgüsünü meydana getiren olaylar silsilesinde devamlılık sağlayıcı bir şekilde ilerlemek, uyarlanan metinde baştan sona kadar aynı üslubu ve anlatımı sürdürerek tutarlı bir yapı inşa etmek. Bu sayede genç okurlar bir klasik eserin dünyasına ilk adımlarını atarken bu eserin orijinalini okumak için de heves duymak konusunda teşvik edilmiş olurlar.

Russell Punter ve Andrea da Rold'un uyarlamasında, eserin sonunda Conan Doyle ve Baskerville'lerin Köpeği'nin öyküsü hakkında bilgi verilmiş. Bunun eserin hemen bitiminde yer alması, uyarlama ile orijinalin hikâyesini karşılaştırma olanağı sağladığı gibi genç okurları eserin orijinalini okuma konusunda teşvik de ediyor. Ayrıca kitabın başında yer alan Baskerville konağı, konağın çevresi, Dartmoor ve İngiltere başlıklı kısımda kitaba giriş yapmak, okurun gözünde kuş bakışı bir mekân tasviri sağlamak için zekice çizilmiş bir yarı harita yarı resim var.

Baskerville'lerin Köpeği'nin çizgi roman uyarlamasını Türkçeye Mercan Baş kazandırmış. Çeviri çok başarılı ve bu tarz uyarlamalarda gerekli olan atmosferin yaratılmasında çevirmenin baştan sona atmosfer yaratan bir dille hikâyeyi donatması da eseri, kolay okunur kılıyor.

Dünyanın en meşhur klasiklerinden birinin başarılı bir çizgi roman uyarlamasını okumak için Russell Punter ve Andrea da Rold elinden çıkan Baskerville'lerin Köpeği iyi bir başlangıç.

Baskerville'lerin Köpeği

Russell Punter

Resimleyen: Andrea da Rold

Türkçeleştiren: Mercan Baş

Remzi Kitabevi, 104 sayfa